DOI: 10.31359/2079-6242-2022-46-143
УДК 343.163 (477)

А. В. Лапкін, доктор юридичних наук, доцент, доцент Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

ОБЧИСЛЕННЯ СТРОКІВ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ З УРАХУВАННЯМ ДІЇ КПК УКРАЇНИ У ЧАСІ

Постановка проблеми. Актуальність обраної теми зумовлена тим, що внаслідок внесення низки змін до ст. 219 Кримінального процесуального кодексу (далі – КПК) України порядок обчислення строків досудового розслідування неодноразово змінювався. Це зумовило низку гострих проблем практичного характеру стосовно обчислення і продовження строків досудового розслідування у кримінальних провадженнях, які тривали на момент набуття чинності відповідними змінами. У зв'язку із цим проблема обчислення строків досудового розслідування з урахуванням дії КПК України у часі потребує самостійного наукового дослідження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика строків досудового розслідування була предметом наукових розробок І. В. Гловюк, Є. О. Говорун, В. В. Козій, Є. В. Расчотнова, О. О. Торбаса, С. Б. Фоміна, М. В. Членова та інших дослідників. Разом із тим юридична наука й досі не виробила єдиного підходу до обчислення і продовження строків досудового розслідування у кримінальних провадженнях з урахуванням дії КПК України у часі. У зв'язку із цим у теоретичній площині наявні прогалини, що потребують заповнення з метою допомоги правозастосовній практиці.

Метою цієї наукової статті є вироблення єдиного підходу до обчислення і продовження строків досудового розслідування у кримінальних провадженнях з урахуванням дії КПК України у часі.

Виклад основного матеріалу. У своїй первісній редакції КПК України не передбачав строків досудового розслідування до моменту повідомлення особі про підозру. Такий підхід загалом відповідає практиці ЄСПЛ, згідно з якою період, що має братись до уваги при визначенні тривалості кримінального провадження, починає перебіг із дня пред'явлення особі «обвинувачення» в автономному та фактичному значенні цього терміна. Цей період закінчується днем установлення обґрунтованості обвинувачення або припинення провадження (§ 51 Рішення ЄСПЛ у справі «Ващенко проти України»[1]). Водночас у деяких випадках ЄСПЛ обчислює строки досудового розслідування з більш раннього моменту, який має вплив на становище підозрюваного: наприклад, від допиту заявника як свідка (§ 40 Рішення в справі «Калейя проти Латвії»[2]) або навіть із початку досудового розслідування (§ 110 Рішення у справі «Рінгейзен проти Австрії»[3]).

У 2017–2018 рр. підхід до обчислення строків досудового розслідування був кардинально змінений Законом України від 03 жовтня 2017 р. № 2147-VIII (далі – Закон № 2147-VIII)[4], який: 1) визначив строки досудового розслідування до моменту повідомлення особі про підозру; 2) передав повноваження продовжувати строки досудового розслідування після повідомлення особі про підозру більш ніж на три місяці від прокурора слідчому судді та передбачив порядок продовження строків досудового розслідування слідчим суддею; 3) передбачив дві окремі підстави закриття кримінального провадження у разі за-

[1] Case of Vashchenko v. Ukraine (app. № 26864/03). URL: https://hudoc.echr.coe.int/fre?i=001–87187 (дата звернення 12.09.2023).

[2] Case of Kalēja v. Latvia (app. № 22059/08). URL: http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001–17734415 (дата звернення 12.09.2023).

[3] Case of Ringeisen v. Austria (Merits) (app. № 2614/65). URL: http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001–57565 (дата звернення 12.09.2023).

[4] Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів: Закон України від 3 жовтня 2017 р. № 2147-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2147%D0%B0-19#n136 (дата звернення 12.09.2023).

кінчення строку досудового розслідування до і після повідомлення про підозру; 4) визначив день початку досудового розслідування в об'єднаному та виділеному кримінальних провадженнях; 5) установив, що строк із дня винесення постанови про зупинення кримінального провадження до дня її скасування слідчим суддею включається у строки досудового розслідування, тощо.

Ці зміни можна пояснити намаганням законодавця прискорити процес розкриття кримінальних правопорушень і визначитися із долею тих із них, які розкрити складно або взагалі неможливо, шляхом їх закриття у зв'язку зі спливом визначеного часу. Такий підхід, з одного боку, дозволяє розвантажити систему кримінальної юстиції, однак, із другого – допускає закриття кримінальних проваджень через фактичну бездіяльність її представників. Тому у науковій юридичній літературі ці зміни (відомі також як «правки Лозового») оцінюються критично. Так, М. Членов указує на відсутність єдиного системного підходу до зміни регулювання строків досудового розслідування[1]. І. Зіньковський зазначає, що уведення двох режимів строків досудового розслідування може деструктивно вплинути і на захист прав потерпілих, і на ефективність досудового розслідування загалом[2].

Практична реалізація положень Закону № 2147-VIII зіштовхнулася з низкою серйозних проблем щодо обчислення та продовження строків досудового розслідування у кримінальних провадженнях, розпочатих до дати набуття ним чинності. Вони були зумовлені тим, що згідно із п. 4 § 2 розділу 4 цього Закону зазначені зміни не мають зворотної дії в часі та застосовуються до справ, по яких відомості про кримінальне правопорушення внесені в ЄРДР після введення в дію цих змін. Датою введення в дію цих положень згідно із постановою Об'єднаної палати Касаційного кримінального суду Верховного Суду (далі – ККС ВС) від 11 вересня 2023 р. у справі № 711/8244/18, є 16 березня 2018 р.[3]. Отже, у справах, досудове розслідування або судовий розгляд у яких тривали на цю дату, зазначені зміни не застосовуються. Такий підхід призвів до неоднозначного розуміння правил ст. 5 КПК України, відповідно до яких процесуальна дія проводиться, а процесуальне рішення приймається згідно з положеннями цього Кодексу, чинними на момент початку виконання такої дії або прийняття такого рішення. Адже у відповідності до Закону № 2147-VIII застосувати цей підхід необхідно до кримінального провадження в цілому, яке є триваючим та складається із великої сукупності дій та рішень, щодо кожного з яких мали б застосовуватися правила щодо дії КПК України у часі.

Позиції ККС ВС щодо цього є суперечливими. З одного боку, у постанові Об'єднаної палати від 31 жовтня 2022 р. у справі № 753/12578/19 він вказав на відсутність підґрунтя до встановлення всупереч приписам ст. 5 КПК окремих правових режимів щодо вирішення питання про продовження строків досудового розслідування, якщо такі відносини виникли з моменту введення в дію Закону № 2147-VIII. Порядок і підстави проведення процесуальної дії і прийняття рішення визначаються положеннями КПК, чинними на момент початку виконання такої дії або прийняття такого рішення, а не датою внесення відомостей про вчинення кримінального правопорушення до ЄРДР[4]. Із другого боку, у постанові Об'єднаної палати ККС ВС від 11 вересня 2023 р. у справі № 711/8244/18 вказано, що у п. 4 § 2 розділу 4 Закону № 2147-VIII сформульовано норму, яка є спеціальною щодо ст. 5 КПК України і, відповідно, у спеціально визначеній ситуації перевага має надаватися цьому положенню, а не загальній нормі ст. 5 КПК *(lex specialis derogat legi generali)*. Із наведеної правової позиції випливає, що у будь-якому кримінальному провадженні, розпочатому до 16.03.2018, передбачені Законом № 2147-VIII зміни застосуванню не підлягають.

Ускладнення при цьому виникають у ситуації об'єднаних та виділених кримінальних проваджень, оскільки КПК України не врегульовує строки у випадках, коли кримінальне провадження, яке внесено до ЄРДР після 16 березня 2018 р., об'єднується із кримінальним провадження, яке

[1] Членов М. В. 'Щодо обчислення строків досудового розслідування під час об'єднання та виділення кримінальних проваджень' (2019) 3 Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції 156

[2] Зіньковський І. 'Строки досудового розслідування: проблеми застосування оновлених норм Кримінального процесуального кодексу України' (2018) 2 Вісник Національної академії прокуратури України 94.

[3] Постанова Об'єднаної палати Касаційного кримінального суду Верховного Суду від 11 вересня 2023 р. у справі № 711/8244/18. URL: https://reyestr.court.gov.ua/Review/113536395. (дата звернення 15.09.2023).

[4] Постанова Об'єднаної палати Касаційного кримінального суду Верховного Суду від 31 жовтня 2022 р. у справі № 753/12578/19. URL: https://reyestr.court.gov.ua/Review/107219619 (дата звернення 12.09.2023).

внесено до ЄРДР до цієї дати, як і у ситуаціях, коли з такого провадження виділяється інше кримінальне провадження після 16 березня 2018 р.

Із системного аналізу наведених положень КПК України випливає, що строк досудового розслідування завжди обчислюється і продовжується у кримінальному провадженні в цілому, а не за окремими його частинами, складовими чи епізодами. Це відповідає правовій природі об'єднаного кримінального провадження, адже останнє стає єдиним провадженням, а не компіляцією кількох окремих кримінальних проваджень, що були об'єднані. Відповідно в об'єднаному кримінальному провадженні застосовуються єдині для всіх цих епізодів правила обчислення і продовження строків досудового розслідування, які здійснюються у провадженні загалом, а не за окремим кримінальним правопорушенням (епізодом), яке поряд з іншими розслідується в об'єднаному кримінальному провадженні. Щодо виділених кримінальних проваджень, то вони після виділення починають «жити своїм життям» самостійно від базового провадження, але від цього не стають новими. Тому до обчислення строків досудового розслідування у них продовжує застосовуватися той порядок, який був притаманний кримінальному провадженню, з якого вони були виділені.

Водночас підхід, за якого в об'єднаних та виділених кримінальних провадженнях застосовується єдиний правовий порядок (режим), притаманний тому провадженню, яке розпочалося раніше, не є бездоганним, адже він акцентує увагу на незмінності (статичності) такого порядку, хоча кримінальний процес є динамічним явищем. Розуміючи це, законодавець заклав у ст. 5 КПК України правило, згідно з яким кожна окрема дія та рішення можуть прийматися у нових процесуальних умовах та відповідно до чинних правових норм. Тож допустимим може бути і протилежний підхід, коли, приміром, нове кримінальне провадження, яке об'єднується із попереднім, привносить у нього свої правила обчислення і продовження строків досудового розслідування та пов'язаних із цим процесуальних механізмів, модифікуючи у такий спосіб попереднє. Вимога єдності об'єднаного кримінального провадження при цьому буде збережена, але вже в контексті його оновлення відповідно до поточних реалій. Так само це правило може бути застосоване і до виділених кримінальних проваджень, які після виділення здійснюватимуться уже в новому процесуальному порядку.

При цьому можливість штучної зміни порядку обчислення і продовження строків досудового розслідування шляхом об'єднання та виділення кримінальних проваджень створює можливість маніпуляцій та не сприяє правовій визначеності. З огляду на це суди в кожному конкретному випадку мають оцінювати пов'язаність цих проваджень, їх рух до і після 16 березня 2018 р. Так, приміром, у постанові від 12 вересня 2022 р. у справі № 287/1490/20 ККС ВС дійшов висновку, що об'єднане кримінальне провадження, розпочате 04 січня 2018 р. на підставі відомостей про кримінальне правопорушення, за якими жодній особі не було повідомлено про підозру та в подальшому виділених в окреме провадження, але доповнене відомостями про низку кримінальних правопорушень, які внесені до ЄРДР після 16.03.2018 та за якими мало місце повідомлення про підозру, підлягає закриттю на підставі п. 10 ч. 1 ст. 284 КПК України (хоча вона не застосовується до проваджень, розпочатих до 16.03.2018)[1].

Прийнятий 8 грудня 2023 р. Закон України «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України та інших законодавчих актів України щодо посилення самостійності Спеціалізованої антикорупційної прокуратури» скасував «правки Лозового» в частині обчислення строків досудового розслідування до моменту повідомлення про підозру та підстави закриття кримінального провадження у зв'язку із закінченням цих строків. При цьому він вніс зміни до п. 20–8 Розділу XI «Перехідні положення» КПК України, передбачивши, що обчислення строку досудового розслідування з моменту повідомлення особі про підозру застосовується до всіх кримінальних проваджень, досудове розслідування або судовий розгляд яких не завершено до дня набрання чинності цим Законом (1 січня 2024 р.)[2].

На перший погляд, ці зміни покликані усунути окреслені вище проблеми щодо обчислення стро-

[1] Постанова Касаційного кримінального суду Верховного Суду від 12 вересня 2022 р. у справі № 287/1490/20. URL: https://reyestr.court.gov.ua/Review/106264606 (дата звернення 12.09.2023).

[2] Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України та інших законодавчих актів України щодо посилення самостійності Спеціалізованої антикорупційної прокуратури: Закон України від 08.12.2023 URL: https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/pubFile/2117632 (дата звернення 09.12.2023).

ків досудового розслідування та привести їх до єдиного порядку, що застосовувався до 16 березня 2018 р. Також вони мають на меті виконати міжнародні зобов'язання, які Україна взяла на себе щодо посилення інституційної спроможності Спеціалізованої антикорупційної прокуратури та підвищення ефективності протидії корупційним злочинам.

Разом із тим такі новації мають певні дискусійні моменти, а саме:

1) *порушення засади розумних строків кримінального провадження*. Відсутність установлених строків досудового розслідування до моменту повідомлення особі про підозру позбавляє такий період кримінального провадження будь-якої визначеності та обмежує його лише строками давності притягнення до кримінальної відповідальності за відповідне кримінальне правопорушення;

2) *звуження обсягу гарантій прав особи у кримінальному провадженні*. Як зауважують фахівці Головного експертного управління Верховної Ради України, наявність строків досудового розслідування та можливості їх продовження у провадженнях, де немає підозрюваного, є одним з елементів контролю за законністю та якістю процесуальної діяльності, тому їх скасування може призвести до порушення прав потерпілих[1]. Зауважимо, що це стосується не лише потерпілих та заявників, законний інтерес яких полягає у якнайшвидшому розкритті кримінального правопорушення, а й осіб, на майно яких накладається арешт, застосування якого не має визначених строків, а тому фактично безстроково позбавляє особу права користуватись та розпоряджатись своєю власністю. Крім того, здійснення досудового розслідування навіть до повідомлення про підозру створює суттєві репутаційні ризики для осіб, які мають відношення до обставин кримінального провадження, а тому останні є заінтересованими у тому, щоб ці ризики мали визначені темпоральні межі;

3) *зниження ефективності досудового розслідування*. Як слушно зауважував С. Б. Фомін щодо такого підходу до підрахунку строків слідства, він не сприяє активності правоохоронних органів[2]. Адже обмеження сторони обвинувачення певними строками досудового розслідування до моменту повідомлення про підозру, хай навіть і достатньо тривалими, стимулює її до активної діяльності щодо розкриття кримінального правопорушення та встановлення особи, яка його вчинила, в межах визначених строків. Натомість, відсутність таких строків легітимізуватиме бездіяльність органів досудового розслідування та прокуратури;

4) *перевантаження органів досудового розслідування та прокуратури безперспективними кримінальними провадженнями*. Встановлення визначених строків досудового розслідування у поєднанні із наявністю відповідної підстави для закриття кримінального провадження слугувало своєрідним «процесуальним фільтром» для кримінальних проваджень, у яких було неможливо ані встановити особу, яка вчинила кримінальне правопорушення, ані прийняти рішення про закриття кримінального провадження за відсутністю його події або складу. У противному разі такі провадження триватимуть роками аж до спливу у них строків давності, що створюватиме додаткове навантаження на слідчих і прокурорів та відволікатиме їх зусилля від перспективніших кримінальних проваджень;

5) *встановлення зворотної дії цих змін до проваджень, строки досудового розслідування в яких уже закінчилися*. Так, прийнятий Закон передбачає, що обчислення строку досудового розслідування з моменту повідомлення особі про підозру застосовується до всіх кримінальних проваджень, досудове розслідування або судовий розгляд яких не завершено до дня набрання ним чинності. Таким чином, його дія поширюється не лише на «фактові» кримінальні провадження, в яких тривали строки досудового розслідування до моменту повідомлення про підозру (що відповідає ст. 5 КПК України), а й на ті, в яких ці строки вже закінчилися або не підлягають застосуванню: коли повідомлення про підозру мало місце або коли провадження знаходиться на стадії судового розгляду. Можна спрогнозувати, що це призведе до суперечливої судової практики щодо визначення долі таких проваджень, як і тих, що були об'єднані з ними чи виділені з них.

---

[1] 'Зауваження до проекту Закону України про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України та інших законодавчих актів України щодо посилення самостійності спеціалізованої антикорупційної прокуратури (реєстр. № 10060)' <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/pubFile/2114661> (дата звернення 09.12.2023).

[2] Фомін С. Б. 'Засоби забезпечення розумності строків кримінального провадження за новим КПК України' (2012) 2 Форум права 739.

Висновки. На підставі викладеного можна дійти висновку, що непослідовні зміни у порядок обчислення строків досудового розслідування, передбачений ст. 219 КПК України, ведуть до порушення засади розумних строків досудового розслідування, суперечать правилам дії КПК України у часі та не сприяють правовій визначеності у цьому питанні, погіршуючи якість кримінального процесуального закону. У зв'язку із цим видається за доцільне передбачити у ст. 5 КПК України окреме правило щодо дії у часі положень Кодексу щодо строків досудового розслідування, згідно з яким для їх обчислення застосовуються положення КПК України, чинні на момент початку перебігу цих строків, а у випадку продовження – на момент прийняття рішення про їх продовження; для обчислення строків у об'єднаних кримінальних провадженнях – правила КПК України, чинні на момент прийняття рішення про об'єднання, а для виділених – про виділення; будь-які зміни у цій сфері не повинні мати зворотної сили до проваджень, у яких відповідні строки закінчилися або не підлягають застосуванню.

REFERENCES

List of legal documents

Legislation

1. Pro vnesennia zmin do Hospodarskoho protsesualnoho kodeksu Ukrainy, Tsyvilnoho protsesualnoho kodeksu Ukrainy, Kodeksu administratyvnoho sudochynstva Ukrainy ta inshykh zakonodavchykh aktiv: Zakon Ukrainy vid 3 zhovtnia 2017 r. №2147-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2147%D0%B0-19#n136 (in Ukrainian).
2. Pro vnesennia zmin do Kryminalnoho protsesualnoho kodeksu Ukrainy ta inshykh zakonodavchykh aktiv Ukrainy shchodo posylennia samostiinosti Spetsializovanoi antykoruptsiinoi prokuratury: Zakon Ukrainy vid 08.12.2023. URL: https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/pubFile/2117632 (in Ukrainian).

Cases

3. Case of Kalēja v. Latvia (app. №22059/08). URL: http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001–17734415 (in English).
4. Case of Ringeisen v. Austria (Merits) (app. №2614/65). URL: http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001–57565 (in English).
5. Case of Vashchenko v. Ukraine (app. №26864/03). URL: https://hudoc.echr.coe.int/fre?i=001–87187 (in English).
6. Postanova Obiednanoi palaty Kasatsiinoho kryminalnoho sudu Verkhovnoho Sudu vid 11 veresnia 2023 r. u spravi №711/8244/18. URL: https://reyestr.court.gov.ua/Review/113536395 (in Ukrainian).
7. Postanova Obiednanoi palaty Kasatsiinoho kryminalnoho sudu Verkhovnoho Sudu vid 31 zhovtnia 2022 r. u spravi №753/12578/19. URL: https://reyestr.court.gov.ua/Review/107219619 (in Ukrainian).
8. Postanova Kasatsiinoho kryminalnoho sudu Verkhovnoho Sudu vid 12 veresnia 2022 r. u spravi №287/1490/20. URL: https://reyestr.court.gov.ua/Review/106264606 (in Ukrainian).

Bibliography

Journal articles

1. Chlenov M. V. 'Shchodo obchyslennia strokiv dosudovoho rozsliduvannia pid chas obiednannia ta vydilennia kryminalnykh provadzhen' [Regarding the calculation of pre-trial investigation periods during the consolidation and separation of criminal proceedings] (2019) 3 Aktualni problemy vitchyznianoi yurysprudentsii 154–157 (in Ukrainian).
2. Fomin S. B. 'Zasoby zabezpechennia rozumnosti strokiv kryminalnoho provadzhennia za novym KPK Ukrainy' [Means of ensuring the reasonableness of criminal proceedings under the new Criminal Procedure Code of Ukraine] (2012) 2 Forum prava 735–741 (in Ukrainian).
3. Zinkovskyi I. 'Stroky dosudovoho rozsliduvannia: problemy zastosuvannia onovlenykh norm Kryminalnoho protsesualnoho kodeksu Ukrainy' [Terms of pre-trial investigation: problems of applying the updated norms of the Criminal Procedure Code of Ukraine] (2018) 2 Visnyk Natsionalnoi akademii prokuratury Ukrainy 86–96 (in Ukrainian).

Websites

4. 'Zauvazhennia do proektu Zakonu Ukrainy pro vnesennia zmin do Kryminalnoho protsesualnoho kodeksu Ukrainy ta inshykh zakonodavchykh aktiv Ukrainy shchodo posylennia samostiinosti spetsializovanoi antykoruptsiinoi prokuratury (reiestr. №10060)' [Remarks on the draft Law of Ukraine on amendments to the Criminal Procedure Code of Ukraine and other legislative acts of Ukraine on strengthening the independence of the specialized anti-corruption prosecutor's office (reg. No. 10060)] (Verkhovna Rada Ukrainy) <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/pubFile/2114661> (in Ukrainian).

Лапкін А. В.

Обчислення строків досудового розслідування з урахуванням дії КПК України у часі

У статті досліджується проблема обчислення строків досудового розслідування з урахуванням дії КПК України у часі. Актуальність обраної теми зумовлена низкою змін до передбачених ст. 219 КПК України строків досудового розслідування, що зумовило низку гострих проблем практичного характеру стосовно обчислення і продовження строків досудового розслідування у кримінальних провадженнях.

Метою наукової статті є вироблення єдиного підходу до обчислення і продовження строків досудового розслідування у кримінальних провадженнях з урахуванням дії КПК України у часі.

З'ясовано, що непослідовні зміни у порядок обчислення строків досудового розслідування, передбачений ст. 219 КПК України, ведуть до порушення засади розумних строків досудового розслідування, суперечать правилам дії КПК України у часі та не сприяють правовій визначеності у цьому питанні, погіршуючи якість кримінального процесуального закону.

Запропоновано передбачити у ст. 5 КПК України окреме правило щодо дії у часі положень Кодексу щодо строків досудового розслідування, згідно з яким для їх обчислення застосовуються положення КПК України, чинні на момент початку перебігу цих строків, а у випадку продовження – на момент прийняття рішення про їх продовження. Для обчислення строків у об'єднаних та виділених кримінальних провадженнях пропонується застосовувати правила КПК України, чинні на момент прийняття відповідних рішень про об'єднання або про виділення кримінального провадження. Обґрунтовано, що будь-які зміни щодо регулювання строків досудового розслідування не повинні мати зворотної сили до проваджень, у яких відповідні строки закінчилися або не підлягають застосуванню.

***Ключові слова**: кримінальне провадження, досудове розслідування, строки досудового розслідування, об'єднання кримінальних проваджень, виділення кримінального провадження, продовження строків, закриття кримінального провадження.*

A. V. Lapkin

Calculation of the terms of the pre-trial investigation taking into account the effect of the Criminal Procedure Code of Ukraine over time

The article examines the problem of calculating the terms of the pre-trial investigation taking into account the effect of the Criminal Procedure Code of Ukraine over time. The relevance of the chosen topic is determined by a number of changes to the provisions of Art. 219 of the Criminal Procedure Code of Ukraine on the terms of pre-trial investigation, which caused a number of acute practical problems regarding the calculation and extension of the terms of pre-trial investigation in criminal proceedings.

The purpose of the scientific article is to develop a unified approach to calculating and extending the terms of pre-trial investigation in criminal proceedings, taking into account the effect of the Criminal Procedure Code of Ukraine over time.

It was found that inconsistent changes in the procedure for calculating the terms of the pre-trial investigation provided for in Art. 219 of the Criminal Procedure Code of Ukraine, lead to a violation of the principle of reasonable periods of pre-trial investigation, contradict the rules of the Criminal Procedure Code of Ukraine in time and do not contribute to legal certainty in this matter, worsening the quality of the criminal procedural law.

It is proposed to provide in Art. 5 of the Criminal Procedure Code of Ukraine a separate rule regarding the validity of the provisions of the Code regarding the terms of pre-trial investigation, according to which the provisions of the Criminal Procedure Code of Ukraine in effect at the time of the beginning of these terms are used for their calculation, and in the case of an extension, at the time of making a decision on their extension. To calculate the terms in combined and separate criminal proceedings, it is proposed to apply the rules of the Criminal Procedure Code of Ukraine, valid at the time of making the relevant decisions on the consolidation or separation of criminal proceedings. It is justified that any changes regarding the regulation of pre-trial investigation periods should not be retroactive to proceedings in which the relevant periods have expired or are not applicable.

***Key words**: criminal proceedings, pre-trial investigation, terms of pre-trial investigation, consolidation of criminal proceedings, allocation of criminal proceedings, extension of terms, closure of criminal proceedings.*

Стаття надійшла до редакції:10.10.2023 р.
Прийнята до друку: 20.11.2023 р.